

ENVIRONMENTÁLNÍ STUDIA A UDRŽITELNÝ ROZVOJ

TEMATICKÉ OKRUHY STÁTNÍCH ZÁVĚREČNÝCH ZKOUŠEK ESUR

(verze 2016)

GLOBÁLNÍ ENVIRONMENTÁLNÍ PROBLÉMY

1. Vznik a vývoj života na Zemi, katastrofické jevy v průběhu evolučního procesu.
2. Vývoj člověka a kulturní evoluce, vzestupy a pády civilizací
3. Ozbrojené násilí jako globální problém (války, terorismus)
4. Populace, migrace a lidská sídla
5. Zajištění potravin, výživa, zdraví
6. Životní prostředí (model životního prostředí, biodiverzita, vodní zdroje, environmentální bezpečnost)
7. Životní prostředí (klimatické změny, narušení ozónové vrstvy, desertifikace, deforestace)
8. Přírodní zdroje (suroviny, odpady, energetická bezpečnost)
9. Nerovnoměrné rozložení bohatství
10. Budoucí výzvy - příležitosti a rizika nanotechnologií, biotechnologií a informačních technologií

UDRŽITELNÝ ROZVOJ

11. Udržitelný rozvoj - východiska, definice, vývoj chápání konceptu udržitelného rozvoje v posledních 30 letech.
12. Hodnotové orientace slučitelné a neslučitelné s udržitelným rozvojem.
13. Přímé a nepřímé ekonomické nástroje ovlivňující životní prostředí a udržitelný rozvoj, dobrovolné nástroje.
14. Ekonomie životního prostředí, přírodní kapitál, ekologická daňová reforma
15. Internalizace externalit, Kuznetsovova environmentální křivka, koncept uhlíkové daně, koncept občanského příjmu
16. Technologické aspekty udržitelného rozvoje, vzorce spotřeby a výroby
17. Odvětvové aspekty udržitelného rozvoje (energetika, doprava, zemědělství, urbanismus)
18. Indikátory udržitelného rozvoje
19. Prosazování udržitelného rozvoje - světové konference o udržitelném rozvoji, strategie udržitelného rozvoje na národní a evropské úrovni, Místní Agenda 21, aktéři udržitelného rozvoje
20. Alternativní scénáře k udržitelnému rozvoji - udržitelný ústup, kolaps a transformace společností, teorie přerušovaných rovnováh.

21. Vztah mezi ekologií a environmentalistikou
Rozdíl mezi ekologií a environmentalistikou; styčné pojmy obou disciplín (ekosystém v jeho různých pojetích, *trade-off*, nosná kapacita prostředí, homeostáza a ekologická stabilita v interpretaci různých škol v ekologii a její důsledky)
22. Paradigma, sociomorfní modelování a ekleziomorfní struktury.
Definice, popis, příklady. Význam pro porozumění environmentálním problémům.
23. Ekosystémová a evoluční ekologie – principy paradigmatického sporu.
Hlavní rysy ekosystémového a evolučního pojetí v ochraně přírody. Hlavní argumenty kritiků ekosystémově pojaté ekologie: spor o biodiverzitu, stabilitu, vymírání a roli člověka v přírodě
24. Problém růstu populace z pohledu environmentalistiky
Malthus, W. R. Catton: *Overshoot*, populační trendy, biologické a kulturní autolimitace lidského chování
25. Antropologické determinace lidského chování ve vztahu k prostředí
Ofenzivní adaptace, evolučně-psychologické determinace, intuitivní člověk, limity percepce, kognitivní disonance, problém lidské transgrese
26. Západní pojetí přírody a jeho souvislosti s environmentálními problémy
Hyletické a eremiální kultury. Principiální rozdíly v pojetí přírody (*fysis*) v klasickém Řecku a v novověké přírodovědecké tradici. Lamarckismus a darwinismus. Neodarwinismus a jeho střetnutí s environmentalismem – teorie, autoři, slabiny.
27. Biocentrismus. Schweitzer, Taylor
Etika úcty k životu a hodnota o sobě.
28. Zoocentrismus. Vztah člověk-zvíře v novověkých dějinách západu. Peter Singer a osvobození zvířat. Tom Regan a práva zvířat.
29. Systémové přístupy v environmentálním myšlení: Carsonová, Leopold, Lovelock, biologismy (Wilson atd.).
30. Individuální přístupy v environmentálním myšlení - hluboká a hlubinná ekologie, ekofeminismus: Naess, Devall a Sessions, Warrenová. Hluboká versus plytká ekologie, ekologie hlubinného ztotožnění, feminismus, gender, ekofeminismus.
31. Teocentrismus: Skolimovski, White, Chardin
Vztah hlubinné ekologie a teocentrismu. Whiteova kritika křesťanství. Chardinova koncepce vesmíru.
32. Sociální ekologie: Bookchin, Hellerová, Staudenmaier a Driskell
Principy, biotechnologie, *grow-or-die* strategy, kritika kapitalismu.
33. Antropocentrismus: Hardin, Boulding
Kovbojská etika a etika kosmické lodi, tragédie obecní pastviny, etika záchranného člunu.